

Sylvia Plette

WIJ van Jaargang 1980

kindertijd en jeugd

Wartberg Uitgeverij

1980- 1982

Daar zijn we dan!

Krakers grijpen de kroning aan om te protesteren tegen de woningnood.

Het leven buiten de buik

We lagen amper in de wieg – sommigen van ons nog niet eens – of we kregen al te maken met een bijzondere gebeurtenis.

Op 30 april 1980 werd Beatrix Koningin der Nederlanden. In tegenstelling tot haar moeder Juliana, die zich liet aanspreken met 'mevrouw', koos Beatrix voor het meer afstandelijke 'majesteit'. Eén en al feest was de inhuldiging niet:

In het nieuws

1980

3M brengt de gele post-it-velletjes op de markt.

25 februari 1980

Desi Bouterse grijpt de macht in Suriname. Twee jaar later vinden de decembermoorden plaats, waarbij tegenstanders van zijn regime worden gemarteld en vermoord.

30 april 1980

Beatrix wordt Koningin der Nederlanden. De inhuldiging gaat gepaard met krakersrellen.

20 juli 1980

Na een slechte start wint Joop Zoetemelk als tweede Nederlander de Tour de France.

9 september 1980

De Nederlandse Taalunie wordt opgericht.

20 januari 1981

Ronald Reagan verovert na een felle campagne het Witte Huis en wordt de veertigste president van de Verenigde Staten. Later dat jaar overleeft hij een moordaanslag.

29 juli 1981

Prins Charles stapt in het huwelijksbootje met prinses Diana. De romance begint een jaar eerder, als de prins de 19-jarige Diana opmerkt en haar uitnodigt voor een polowedstrijd.

21 november 1981

Ongeveer 420.000 mensen komen bij elkaar om te protesteren tegen de plaatsing van kernwapens in Woensdrecht. Het is de grootste demonstratie in Nederland tot dan toe.

13 december 1981

In Polen roept de nieuwe leider Jaruzelski de noodtoestand uit. Lech Walesa van de vrije vakbond Solidariteit wordt gevangen genomen.

1982

Het jaar van de Falklandoorlog tussen het Verenigd Koninkrijk en Argentinië. Inzet zijn de Falklandeilanden en Zuid-Georgia.

12 mei 1982

Vanwege het financieel-economische beleid en de groeiende werkloosheid, komt er een einde aan het acht maanden eerder gevormde tweede kabinet-van Agt.

1 oktober 1982

Helmut Kohl wordt door de Bondsdag gekozen tot bondskanselier van Duitsland.

4 november 1982

Ruud Lubbers wordt minister-president van Nederland.

De hele wereld mag weten dat we er zijn!

in de Amsterdamse binnenstad leverden krakers en de mobiele eenheid ware veldslagen. In de hoofdstad was er ten tijde van de troonswisseling een grote krakersbeweging actief die 30 april uitriep tot actiedag onder het motto Geen Woning, Geen Kroning. Ternaauwernood kon de ME voorkomen dat de krakers oprukten naar de Dam om de plechtigheid in de Nieuwe Kerk te verstoren.

Wij maakten hier natuurlijk niets van mee en waren druk met (bijna) geboren worden. Onze ouders met onze komst. Het kraampakket met de eerste beno-

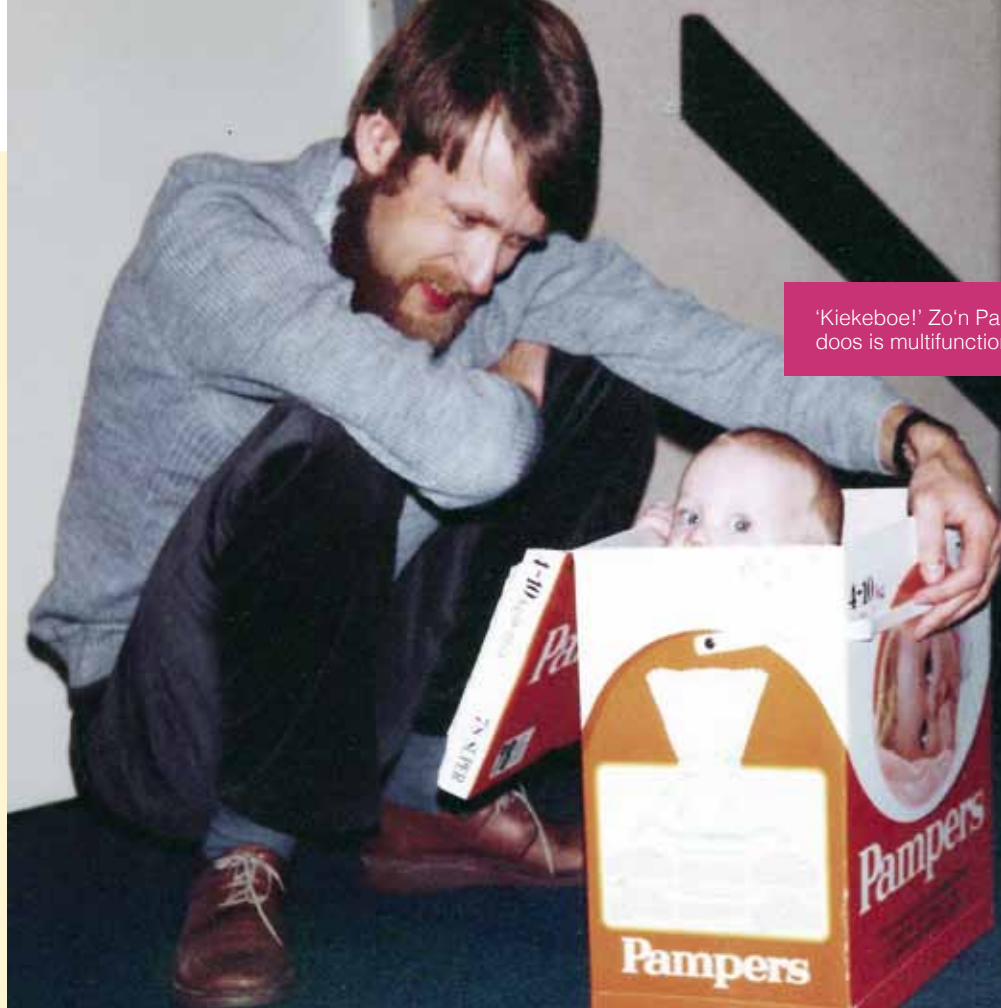
digdheden, dat ze van de Kruisvereniging ontvingen, vormde een mooie basis. Geboren werden we veelal thuis. Was dat medisch niet verantwoord, dan zagen we in het ziekenhuis het levenslicht. Eenmaal kennisgemaakt met de wereld buiten de buik, stond er naast papa en mama de kraamhulp voor ons klaar, die “het team” de eerste tien dagen van ons leven op weg hielp. Buren en familie kwamen langs om onze vingertjes te tellen, beschuit met muisjes te eten en kraamcadeaus te brengen.

Zangtalent met een Gooise R.

Melk uit de kokosnoot

Waar wij in 1980 ook nog geen notie van hadden (waarvan eigenlijk wel?), was de oprichting van Kinderen voor Kinderen. Dit kinderkoor bracht sindsdien jaarlijks een album uit, waarbij de ideeën werden aangedragen door kinderen die een brief schreven. Tekstschrijvers als Fluitsma & Van Tijn, Robert Long en

Henk Westbroek maakten hier liedjes van. Het koor bestond uit kinderen die naast zangtalent ook over een Gooise R beschikten. Jaar na jaar zongen we mee met hits als *Wanzinnig Gedroomd*, *Als Ik De Baas Zou Zijn* (Van Het Journaal) en *Ik Ben Toch Zeker Sinterklaas Niet*. Menig Kinderen voor Kinderen-song schopte het tot de Nederlandse Top 40.

Terwijl het kinderkoor op een onbewoond eiland melk uit een kokosnoot dronk, deden wij het de eerste periode van ons leven met melk uit de borst. Borstvoeding was gemeengoed, al was flesvoeding zeker geaccepteerd. Waren we zo'n drie maanden oud, dan maakten we kennis met ons eerste fruihapje, zoals een geprakte banaan met sinaasappelsap of een geraspte appel. Een paar maand later mochten we proeven van gepureerde aardappels, groente en vlees of macaroni en aten we onze eerste stukjes brood. Zonder korst uiteraard. Kant-en-klare potjes van bijvoorbeeld Olvarit waren wel verkrijgbaar, maar een stuk prijziger. Ook pap schoven we naar hartenlust naar binnen. We aten zo snel mogelijk gewoon mee met de veelal Hollandse pot.

Het herkenbare logo van Music Television.

Video Killed the Radio Star

Een bepalende factor voor onze jeugd: op 1 augustus 1981 werd Music Television (MTV) gelanceerd in Amerika, met het hoofdkwartier in New York. Een televisienetwerk met een revolutionair concept, namelijk het non-stop uitzenden van videoclipps. De bijbehorende presentatoren werden Video Jockeys (VJ's) genoemd. Leuk detail: de eerste clip op MTV was Video Killed the Radio Star, van de Britse band Buggles. Ook het nummer Money for Nothing van de Dire Straits, met daarin het zinnetje 'I want my MTV', maakte de zender populair.

Nast muziek speelde MTV voor de westerse cultuur een toonaangevende rol op het gebied van mode en filmografie. De zender mikte in het begin vooral op de doelgroep jongvolwassenen.

Verschiedende beroemde popsterren leverden een bijdrage aan de MTV-commercials.

In de beginjaren van de zender was er een boycot tegen de zwarte muziek.

MTV richtte zich nog puur op de blanke muziek. Toen de populariteit van Michael Jackson begon te stijgen, kwam MTV in een lastig pakket.

Kozen ze toch voor een multiculturele muziekzender of hielden ze hun poot stijf en bleef het bij de blanke muziek? Uiteindelijk ging MTV overstag en was Billie Jean op MTV te zien.

Vanaf 1 augustus 1987 zou in Nederland MTV Europe worden uitgezonden. Videojockeys uit verschillende Europese landen presenteerden de programma's in het Engels. MTV bleek een inspiratiebron voor veel andere muziek(gerelateerde) programma's.

Een ander muziekweetje: in 1982 werd de eerste compact disc geproduceerd. Een jaar later, in maart 1983, vond de introductie op de Nederlandse markt plaats. We beleefden er jaren veel plezier aan.

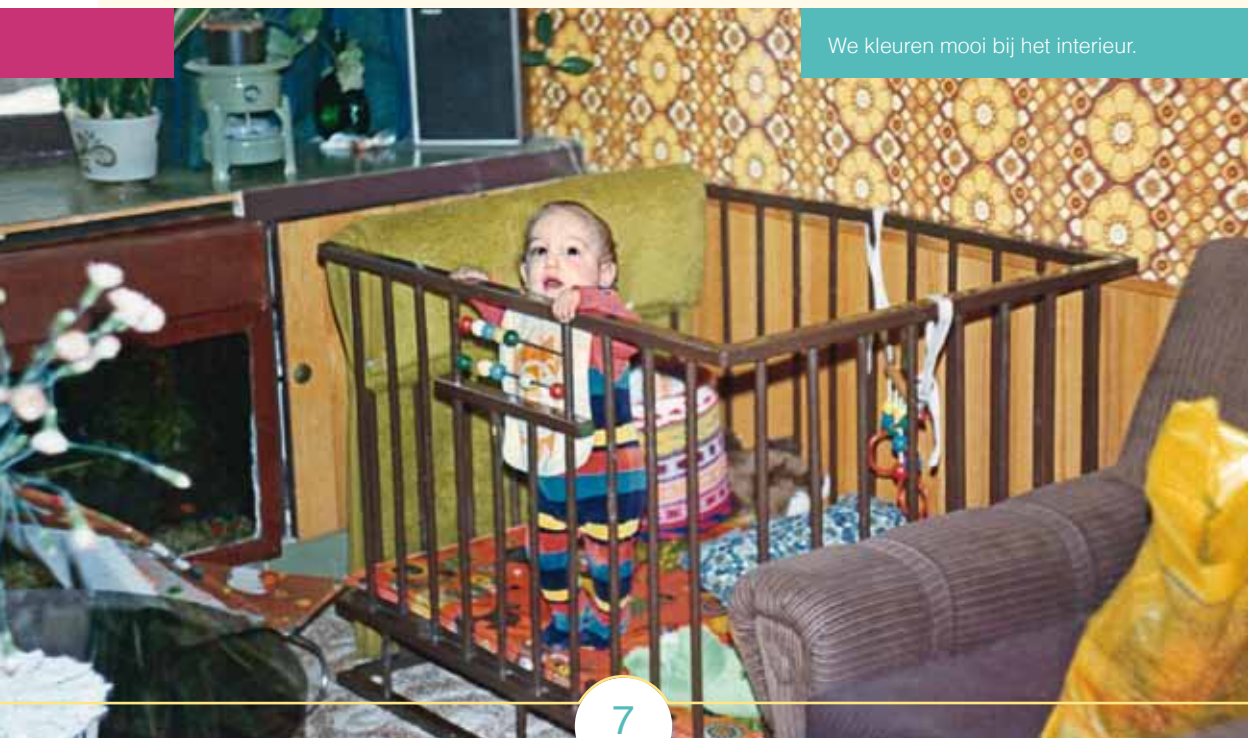
Bruin en rib, helemaal hip. Ook voor de kinderwagen natuurlijk.

Een bloemetjesgordijn

In de huiskamer van onze ouders voerde donker de boventoon. Van donkerbruine meubels, oranje vloerbedekking en een mosgroene bank tot linnen behang en gebloemde bruin-groen-oranje gordijnen, het was helemaal hip. Die stijl werd moeiteloos doorgevoerd in de keuken met mosterdgroene kastjes. Ook voor schrootjes op muur en plafond deinsden onze ouders niet terug. Kwaliteit in de zin van zwaar eikenhout was een vereiste. Een bank moest immers minimaal vijftien jaar mee. Stijlvast waren ze wel, die ouders van ons.

We kleuren mooi bij het interieur.

Ook wij ontkwamen er niet aan en relaxten met onze bruine of oranje tuinbroek in een donkerbruine box of kinderwagen. Spelen deden we met van alles, zoals rammelaars, knuffels en plastic boekjes. Een dutje deden we met het geluid van een muziekdoosje op de achtergrond, zoals het "ballerinaatje-dat-opstaat-en-vrolijk-op-de-muziek-ronddraait".

Vouwen voor gevorderden

Hoewel we de wegwerpluier in de jaren 70 en 80 steeds vaker zagen, won prijs het in veel huishoudens van praktisch. Zo droegen we nog gewoon katoenen luiers. Een dagje uit vormde hierbij een uitzondering op de regel. Dan mochten we ons laven aan de luxe van de wegwerpluier. De van huis meegebrachte broodjes en pakjes drinken compenseerden de dure luier wel weer.

Het was een hele kunst om het tot driehoek gevouwen stuk katoen vakkundig om ons babylichaampje te manoeuvreren en vast te zetten met veiligheidsspijlen. Een extra stukje plastic werd er omheen geknoopt, zodat de luier nergens heen ging en we niet doorlekten. Niet voor niets werd dit vakmanschap van moeder op dochter doorgegeven.

De vieze lappen gingen bij de hete was, zodat ze weer schoon om onze babybiljetjes gedrapeerd konden worden. Dat was wel een foto waard. Cheese! Gebeurtenissen vastleggen was vaste prik. Kaarsjes uitblazen op onze tweede verjaardag? Klik! Bij sinterklaas op schoot? Lachen naar het vogeltje. Familiekiekje? Onze vader zette de zelfontspanner aan, ging snel zitten, het hele gezin wachtte vol spanning en met het gezicht in de plooi op de... flits! Oeps, te laat. Nog een

Moeder is een kei in Origami met katoenen lappen.

Lach eens naar het vogeltje!

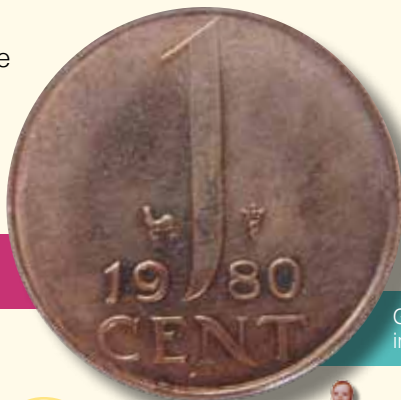
keer dan maar. Het fotorolletje werd ingeleverd bij een fotozaak. Of de foto's waren gelukt? Het – soms verrassende – resultaat zagen we een week later bij het ophalen. Vervolgens begon het ritueel van uitzoeken-inplakken-teksten erbij zetten. De negatieven werden bovendien gebruikt voor dia's die werden vertoond tijdens ellenlange dia-avonden. De liefde van onze vaders voor hightech bepaalde of onze eerste hapjes, plasjes en pasjes, al dan niet met geluid, op film werden gezet. Daar werd zo'n avond echter niet korter van.

De gulden-cent is niet meer

Ruim honderd zestig jaar lang werden ze gemaakt, maar in 1980 kwam er een eind aan: de productie van de cent. Vanaf dat moment werden de kleine muntjes niet meer geslagen, al konden onze ouders er tot 1983 nog gewoon mee betalen. Het was voor ons nog te vroeg om herinneringen te hebben aan dit kleinood, maar we hadden wel eens zo'n cent in onze handjes. Het muntje, dat vanaf 1817 werd gemaakt, werd zeldzamer naarmate wij ouder werden.

In 1980 werd er wel een nieuwe tijdelijke munt geslagen: de dubbelkoppige. Dit gebeurde vanwege de inhuldiging van Beatrix als koningin van ons land. Hierop stond Beatrix op de voorgrond en Juliana daarachter, wat symbool stond voor Juliana die plaats-maakte voor haar dochter.

Geen gulden-cent meer in de portemonnee.

Raketjes zijn niet netjes

Terwijl wij vredig en onschuldig de wereld aan het ontdekken waren, ging het er in Nederland niet zo liefdevol aan toe. Als lid van de NAVO zou ons land met vier andere Europese landen kernwapens op eigen grondgebied plaatsen. De raketten waren onderdeel van de Koude Oorlog tussen Amerika en de Sovjet-Unie. Beide landen waren verwickeld in een wapenwedloop. Dat gevaar vanuit de Sovjet-Unie zat de NAVO niet lekker. Als de Sovjet-Unie de raketten niet zou weghalen, bewapenden ook Europese landen zich. Het kabinet kwam maar niet tot een besluit, met als gevolg dat Nederland massaal de straat op ging. 'Liever een Rus in mijn keuken, dan een raket in mijn tuin', was het motto.

Zo vond op 21 november 1981 de eerste nationale massademonstratie plaats. Ruim 420.000 mensen protesteerden op en rondom het Museumplein in Amsterdam met leuzen als 'Ban de Bom' en 'Raketjes zijn niet Netjes' op hun spandoeken. In 1983 kwamen in Den Haag zelfs 550.000

Creatieve leuzen tegen kruisraketten.

werd er een petitie getekend die met een kleine vier miljoen handtekeningen aan premier Lubbers werd aangeboden. Het mocht niet baten: het kabinet-Lubbers ging akkoord met het besluit en de plaatsing van kruisraketten op de vliegbasis in Woensdrecht. De raketten kwamen uiteindelijk niet naar Nederland.

Het boek van Ikke

Naast ogen in de directe omgeving – ouders, maar ook familieleden en burens – hield ook het consultatiebureau ons nauwlettend in de gaten. Waren er genoeg kilootjes bij sinds ons vorige bezoek? Liep onze lengte in de pas met ons gewicht? Konden we al meer zeggen dan alleen papa en mama? Hoe oud waren we toen we voor het eerst konden omrollen? Het werd allemaal geregistreerd in

Alle eerste keren in tekst en beeld geregistreerd.

A photograph of a baby with light brown hair, looking directly at the camera with a slightly open mouth. The baby is wearing a bright yellow long-sleeved shirt under dark-colored overalls. The baby is holding a yellow stuffed elephant with a small red bow on its head. The background is a wall with a repeating geometric pattern in shades of brown and beige. A teal-colored text box is in the top left corner, and a yellow text box is at the bottom of the page.

De zelfgemaakte tuinbroek; helemaal passend in het modebeeld.

het Groeiboekje. Ook onze moeders hielden er een heel logboek op na. Tekst en uitleg gaven zij in *Mijn Babyboek* over ons groeiproces, ons liefste speelgoed en ons eerste kerstfeest. Het geheel werd rijkelijk geïllustreerd met foto's van al onze eerste keren. De babyboeken waren zo populair dat de Rabobank *het Boek van Ikke* cadeau gaf bij het openen van een rekening voor de baby.

'Knip knap', deed de schaar van de kapper in één van de veel aan ons voor-gelezen verhalen van Jip en Janneke. Knip knap deed de schaar van onze moeders ook veelvuldig. Niet om ons haar in model te knippen, maar de stof voor onze kleding. Kleding maken was immers goedkoper dan kopen. Behendig als onze moeders waren, was dat snel verdiend. Het magazine Knippie bood een helpende hand. Met de patronen hieruit toverden onze moeders een stuk stof in een handomdraai om in een schattig jurkje of stoere broek. Had ons buurjongetje een nog mooiere broek? Dan ging de *Knippie* van buurvrouw naar buurvrouw en liepen wij een week later in dezelfde broek, maar van een andere stof of met een ander motiefje.

Samen spelen, samen delen

Veel vrouwen werkten parttime, in onze beginjaren. Vaak onderbraken zij hun werkzaamheden als er kinderen kwamen en werden voorlopig fulltime moeder. Zo groeiden we op in een vertrouwd wereldje, omringd door kinderen uit de

We maken een kringetje...

Na een ochtendje crèche gaat
een bordje pap er best in.

buurt en neefjes en nichtjes. Ongeveer een halfjaar nadat we de twee kaarsjes op onze verjaardagstaart hadden uitgeblazen, kon het echte werk beginnen. Twee ochtenden in de week was het hard knutselen en samen spelen op de crèche.

We bouwden al een heuse vriendengroep op.

Prominenten geboren in 1980

28-01 Nick Carter

VS – zanger

12-02 Christina Ricci

VS – actrice

21-03 Ronaldinho

BR – voetballer

12-04 Brian McFadden

IRL – zanger

26-04 Channing Tatum

VS – acteur

06-05 Kelly van der Veer

*NED – transseksuele
televisiepersoonlijkheid*

01-06 Venus Williams

VS – tennisster

10-07 Jessica Simpson

VS – zangeres

20-07 Gisele Bündchen

BR – Braziliaans model

22-07 Dirk Kuijt

NED – voetballer

26-08 Macaulay Culkin

VS – acteur

30-09 Martina Hingis

CH – tennisster

01-10 Kim-Lian van der Meij

*NED – televisiepresentatrice,
danseres en zangeres*

03-10 Boris Titulaer

NED – zanger

15-10 Tom Boonen

BEL – wielrenner

18-12 Christina Aguilera

VS – zangeres

19-12 Jake Gyllenhaal

VS – acteur

19-12 Victoria Koblenko

*UKR/NED, presentatrice
en columniste*

23-12 Jennifer Hoffman

NED – actrice

WIJ van Jaargang 1980

Vol spanning en verwachting, zo blikten we destijds in de toekomst! Kijk samen met ons terug op die eerste 18 levensjaren – je kindertijd en jeugd!

Jaargang 1980 – Wij wisten van het cassettebandje en het potlood. We liepen naar de tv toe om van zender te veranderen en kenden alle telefoonnummers van vrienden uit het hoofd. We gingen niet naar nineties parties, maar maakten ze. De wereld om ons heen was volop in beweging. Opgroeien in de jaren 80 en 90 was een feest. Wij hadden de toekomst!

Sylvia Plette neemt je mee op een reis terug naar je kindertijd en jeugd. Aan de hand van voorbeelden en herinneringen, ingebed in de politieke en maatschappelijke gebeurtenissen van die tijd, kijkt ze met je terug op die verwachtingsvolle en opwindende periode!

ISBN: 978-3-8313-2980-9

9 783831 329809

€ 13,95 (NL)

